

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۱/۲۵

پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۴/۲۴

نوع مقاله: علمی - پژوهشی

صفحه: ۷۰-۵۱

ارائه راهبردهای بازآفرینی رویدادمدار در بافت‌های فرسوده شهری (مطالعه موردی: بافت فرسوده شهر سنندج)

محمد رسولی*^۱، حسن حاجی‌زاده اناری^۲، شراره سعید پور^۳، محمدمهدی هوشنگ^۴، شادی قبادی^۵

چکیده: بافت‌های فرسوده شهری، محدوده فرسوده در فضای شهری هستند که مسائل پیچیده اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی را به دنبال دارند. این محدوده‌ها از یک سو دارای ریشه‌های سکونتی ارزشمند با غنای فرهنگی - اجتماعی و یا معماری هستند و از سوی دیگری به جهت فرسودگی شدید، نبود خدمات مطلوب و مناسب، دسترسی و بهداشت دچار مشکلات و آسیب‌های گسترده شده‌اند؛ بنابراین بایستی ضمن بهره‌برداری از ارزش‌های تاریخی - فرهنگی آن، مشکلات و مسائل موجود در این بافت‌ها را به حداقل ممکن رساند، بدین جهت نیز تحقیق حاضر باهدف بازآفرینی بافت‌های فرسوده نواحی شهر سنندج و با تأکید بر الگوی شهر رویدادمدار سعی داشته است راهبردهای بازآفرینی بافت فرسوده نواحی شهر را شناسایی کند. در همین راستا از آنجا که پژوهش حاضر مبتنی بر نظر خبرگان بوده است، نمونه تحقیق ۲۰ نفر از افراد ساکن در بافت فرسوده و به روش هدفمند (گلوله برفی) انتخاب شده‌اند و برای تجزیه و تحلیل داده از مدل FME: برای شناسایی آسیب‌های خاص از بافت‌های فرسوده و شناسایی راه‌حل ساماندهی، از مدل SOAR برای شناسایی نقاط قوت - فرصت - خواسته‌ها و نتیجه راه‌حل شناسایی شده و از ANSOFF برای تعیین راهبردهای بازآفرینی در بافت‌های فرسوده نواحی استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان داده است که باوجود پیشینه تاریخی طولانی شهر سنندج، ۲۸ آسیب در نواحی موردبررسی (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۹ و ۱۰) شناسایی شده‌اند که مقدار RPN آن‌ها بیشتر از ۳۰۰ و در سطح خطر بارزی بوده است که بر اساس نظر خبرگان، بازآفرینی رویدادمحوری بافت‌های تاریخی مبتنی بر رقابت‌پذیری گردشگری به‌عنوان راه‌حل کلیدی جهت ساماندهی بافت‌های فرسوده نواحی مورد مطالعه انتخاب شده است که در نهایت راهبردهایی پیشنهاد شده است.

واژگان کلیدی: بازآفرینی، رویدادمدار، بافت فرسوده، سنندج.

^۱ *دانش آموخته دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، گروه جغرافیا، مرکز آموزش عالی شهدای مکه، دانشگاه فرهنگیان تهران، تهران، ایران؛ نویسنده

مسئول: M626644@gmail.co

^۲ استادیار، گروه معارف و تعلیم و تربیت اسلامی، مرکز آموزش عالی شهدای مکه، دانشگاه فرهنگیان تهران، تهران، ایران.

^۳ دانشجوی دکتری، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده برنامه‌ریزی و علوم محیطی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

^۴ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه جغرافیا روستایی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، ایران.

^۵ دانشجوی دکتری، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران.

۱- مقدمه و بیان مسئله

شهر به‌عنوان کلیتی یکپارچه، پویا و زنده، یکی از انقلاب‌های عظیم در فرهنگ انسانی می‌باشد و در چند دوره گذشته رشد شهرنشینی و شهرگرایی در کشورهای در حال توسعه شتابان بوده است (رسولی و همکاران، ۱۴۰۰، ۱۱۶). به‌طوری‌که در سال ۲۰۱۴ از کل جمعیت جهان ۵۴٪ در شهرها زندگی می‌کردند در حالی‌که این رقم برای سال ۲۰۵۰ حدود ۷۰ درصد برآورد شده است (Thomson & Newman, 2018, 220). در همین ارتباط این حجم از توسعه سریع شهرنشینی تأثیرات زیادی بر بافت‌های قدیمی و تاریخی برجای گذاشته است. هسته قدیمی و تاریخی شهرها برای اسکان جمعیت زیاد که غالباً مهاجران بودند، پیوسته دچار تغییر شکل شده که خود تخریب و فرسودگی بافت‌های اشاره‌شده را به همراه داشته است (شفاعتی و همکاران، ۱۴۰۱، ۱۱۴). این بافت‌ها از یک‌سو از طیف گسترده مشکلات کالبدی، عملکردی، ترافیکی و زیست‌محیطی رنج می‌برند و از سوی دیگر مهم‌ترین پتانسیل شهرها برای استفاده از زمین جهت اسکان جمعیت، تأمین فضاهای باز خدماتی و نیز بهبود زیست‌محیطی محسوب می‌شوند. همچنین مشکلات کالبدی که بافت‌های قدیمی با آن روبرو هستند؛ فرسودگی شدید بناها، مشکلات مربوط به شبکه نامنظم و ناکافی در بافت، تراکم و پیوستگی اجزاء بافت، مسائل و مشکلات مربوط به نوع بناهای مسکونی، مسائل ناشی از مصالح به‌کاررفته و نحوه مرمت بناها و کمبود خدمات و تأسیسات و تسهیلات شهری و زیربنایی و غیره هستند که بافت‌های قدیمی شهرها را در پاسخگویی به نیازهای امروزه زندگی نارسا ساخته است (ماندنی، ۱۴۰۰، ۱۲۷).

در حال حاضر در کشور ایران بیش از ۶۷ هزار هکتار بافت فرسوده و ناکارآمد با جمعیت بیش از هشت و نیم میلیون نفر در ۳۸۳ شهر شناسایی شده است (محمدصالحی و همکاران، ۱۳۹۲، ۷۴) و اگر با دیدی جامع به تمام ابعاد و عناصر موضوع فرسودگی شهری نگریسته شود و قرار باشد مهم‌ترین اولویت‌های توسعه در چارچوب مدیریت شهری را تعریف و دسته‌بندی نماییم، فرسودگی شهری و بافت‌های

فرسوده در رأس اصلی‌ترین آن‌ها قرار می‌گیرند (کرم دوست، ۱۳۹۵، ۳) که نیازمند برخورد صحیح است، بر همین اساس طی سال‌های گذشته برای برطرف سازی این معضلات راهکارهای بسیاری پیشروی مسئولین شهری قرار گرفته است (اصغرزاده، ۱۳۹۴، ۱۰). لازم به توضیح است، ازجمله سیاست‌های مؤثر و حساس توسعه شهری می‌توان برنامه‌های مداخله در بافت‌های فرسوده شهری دانست. در این رابطه ابعاد مختلف اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، زیست‌محیطی و کالبدی بافت‌های فرسوده قابل تجزیه و تحلیل هستند که شناسایی وضعیت کالبدی - عملکرد این بافت‌ها به‌منظور برنامه‌ریزی و مدیریت حفظ و نگهداری آن‌ها از اقدامات اولیه و مهمی است که باید صورت پذیرد (نعمت الهی و همکاران، ۱۴۰۱، ۷۲). وجود مکان‌های تاریخی و فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی در این بافت‌ها خود بیانگر رویدادمداری و نیازمند شناخت می‌باشد تا متناسب با آن‌ها برنامه‌ریزی صورت گیرد. رویدادها انگیزه‌هایی برای بازآفرینی فیزیکی نواحی شهری را موجب می‌شوند و همچنین بازآفرینی نیز الهامی را برای رویدادها فراهم می‌کند (لطفی و همکاران، ۱۴۰۱، ۱۷۲). بازآفرینی شهری به‌عنوان یک سیاست جامع و یکپارچه در مواجهه با چالش‌ها، سعی در بهبود وضعیت اقتصادی، اجتماعی و ارتقای محیط‌زیست و بهبود بافت‌های فرسوده دارد (Dean & Trillo, 2019, 7).

شهر سنندج نیز از جمله شهرهایی است که با دارا بودن بخش وسیعی از بافت‌های فرسوده در شمال و مرکز شهر، شاهد بروز مسائل و مشکلاتی از قبیل گسستگی اجتماعی، اقتصادی، زیست‌محیطی و وجود محله‌های دارای ساختار اجتماعی و کالبدی غیرمنسجم به‌ویژه در بخش‌های مرکزی شهر بوده و همچنین شرایط و وضعیت کمی و کیفی نامناسب محدوده به‌منظور برخورداری و دسترسی شهروندان به خدمات و امکانات رفاهی و بسیاری از موارد دیگر خود منجر به افزایش آسیب‌پذیری کالبدی، اقتصادی و اجتماعی محدوده شده است. نواحی مرکزی و شمالی موردبررسی در تحقیق حاضر با وجود مسائل مربوطه، دارای بافتی تاریخی و

لیو^۲ (۲۰۱۶)، در پژوهشی بازآفرینی شهر لیورپول را با تأکید بر رویدادهای فرهنگی موردبررسی قرار داده است و نتایج نشان داد که رویداد و رویدادمداری به لحاظ اقتصادی باعث تقویت بنیه اقتصادی و توان مالی ساکنان، به لحاظ فرهنگی، باعث احیای مشارکت فرهنگی و همکاری و به لحاظ اجتماعی باعث توسعه دسترسی و حس تعلق به مکان می‌شود. ایی و ژای^۳ (۲۰۲۲)، در تحقیقی رویدادها را یکی از عوامل اصلی تقویت توسعه شهری دانسته‌اند و به این نتیجه رسیدند که شناسایی رویدادها و استفاده بالقوه از رویدادها در شهر ضمن نشان دادن تفاوت‌های حاکمیتی در توسعه شهری، مکانیسمی برای توسعه شهری خواهد بود.

نورائی و ستاری (۱۳۹۶)، در پژوهشی میزان رویدادمداری مناطق ۱۵ گانه اصفهان را با تأکید بر زیرساخت‌های رویداد مورد تحلیل قرار داده و به این نتیجه رسیدند که عدم تعادل در سطح شهر به لحاظ برخورداری از زیرساخت‌های رویداد وجود داشته است، به گونه‌ای که عمده زیرساخت‌ها در مناطق مرکزی و جنوبی متمرکز شده‌اند.

جنگجو، حاجی‌پور و لطفی (۱۴۰۰)، در پژوهشی راهبردهای برنامه‌ریزی رویدادمدار را بر مبنای اصول ارتقای رقابت‌پذیری شهر شیراز ارائه دادند و به این نتایج دست یافتند که برای برنامه‌ریزی رویدادمدار موفق باید بر پنج موضوع کلان چشم‌انداز شهر، روابط ذی‌نفعان، برنامه‌ریزی رویداد منابع، بازاریابی، نظارت بر نتایج و پایداری تأکید شود تا شاهد رقابت‌پذیری شهر به‌منزله مقصد گردشگری باشیم.

زارع، صابری، اذانی و گندم‌کار (۱۴۰۱)، در پژوهشی رویدادمداری مناطق ۱۱ گانه شهر شیراز را با استفاده از روش بهینه‌سازی ازدحام (PSO) مورد تحلیل و بررسی قرار دادند و نتایج نشان داد که ۶۵ درصد مناطق شهر شیراز یعنی مناطق ۲، ۳، ۴، ۵، ۷، ۸ و ۱۱ در وضعیت کاملاً محروم از نظر دسترسی به شاخص‌های رویدادمداری قرار دارند، بنابراین بازگشت به

متضمن رویدادهای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بوده است و این امر لزوم به‌کارگیری راهبردهای بازآفرینی رویدادمدار را در سطح این نواحی بیش‌ازپیش مطرح ساخته است. در همین راستا تحقیق حاضر جهت تعیین بستر تصمیم‌گیری صحیح جهت مداخله و ساماندهی بافت‌های فرسوده، ابتدا اقدام به آسیب‌شناسی بافت‌های فرسوده نواحی (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۹ و ۱۰) شهر سنندج کرده است و در وهله بعدی ضمن مشخص‌سازی سطح آسیب‌ها و شناسایی نقاط قوت-فرصت و خواسته‌ها در بازآفرینی بافت‌های فرسوده، راهبردهایی نیز به‌منظور ساماندهی بافت‌های فرسوده در نواحی مورد مطالعه پیشنهاد شده است. بدین منظور این تحقیق سعی در پاسخ‌گویی به سؤالات ذیل دارد:

- آسیب‌های حاصل از بافت‌های فرسوده در سطح نواحی مورد مطالعه کدام‌اند؟

- نقاط قوت-فرصت و خواسته‌ها در بازآفرینی رویدادمدار بافت‌های فرسوده کدام است؟

- راهبردهای کاهش آسیب‌های حاصل از بافت‌های فرسوده در سطح نواحی مورد مطالعه کدام‌اند؟

۲- پیشینه و مبانی نظری پژوهش

بررسی مطالعات انجام‌شده در زمینه بازآفرینی رویدادمدار در بافت‌های فرسوده شهری حاکی از وجود مبانی نظری و تجربی درباره موضوع است و می‌توان تحقیقاتی که در راستای پژوهش حاضر انجام‌شده است را به شرح ذیل بیان کرد؛

اسمیت^۱ (۲۰۱۶)، در پژوهشی ضمن بررسی رویدادهای شهری و نقش فضاهای عمومی در رویداد، نقش مثبت رویدادها در شهرها را مورد تحلیل و بررسی قرار داده است. نویسنده در تحقیق خود رویدادها را در مقیاس‌های مختلف مورد توجه قرار داده و بر رویدادهای ورزشی و رویدادهای فرهنگی بیشترین تأکید را داشته است.

³ Yi & Zhai

¹ Smith

² Liu

تسهیلات زیرساخت رفاهی باید در اولویت برنامه‌ریزی مدیران قرار بگیرد.

لطفی، شعله، حاجی‌پور، جنگجو و فلاح منشادی (۱۴۰۱)، در پژوهشی بازآفرینی رویداد مدار در بازپیوند استخوان‌بندی شهرهای تاریخی (شیراز) را مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه دست یافتند که استخوان‌بندی تاریخی شهر با وجود رخدادهای متنوع می‌تواند در زمینه بازآفرینی نقش آفرینی داشته باشد.

با بررسی مطالعات صورت گرفته در زمینه بافت‌های فرسوده مشخص می‌گردد که اهمیت موضوع باعث تمرکز مطالعات گسترده در ابعاد مختلف در چند دهه اخیر شده است؛ اما جنبه‌هایی که باعث تمایز تحقیق حاضر از سایر تحقیق‌ها شده است را می‌توان بدین شرح برشمرد: تحقیق حاضر برای دستیابی به بهترین راه‌حل و راهبرد ممکن مداخله و ساماندهی بافت‌های فرسوده، در ابتدا آسیب‌های حاصل از بافت‌های فرسوده را در سطح نواحی بررسی کرده تا ضمن مشخص سازی ریسک‌ها و سطح آن‌ها، راه‌حل‌های ساماندهی توسط خبرگان حوزه مدیریت شهری و ساماندهی بافت‌های فرسوده مشخص گردند و در نهایت بعد از سنجش سطح ریسک، پیشنهادهای ساماندهی ارائه گردند تا بر پایه توانمندی‌ها و پتانسیل‌های نواحی مورد بررسی، نوع خواسته و نتیجه ساماندهی بافت‌های تاریخی در چارچوب رویدادمداری مشخص و در نهایت بر پایه ماتریس ANSOFF راهبردهای ساماندهی ارائه گردند.

بافت فرسوده شهری به عرصه‌هایی از محدوده قانونی شهرها گفته می‌شود که به دلیل فرسودگی کالبدی، عدم برخورداری مناسب از دسترسی سواره، تأسیسات، خدمات و زیرساخت‌های شهری، آسیب‌پذیر بوده و از ارزش مکانی، محیطی و اقتصادی نازلی برخوردارند (رسولی و همکاران، ۱۴۰۰، ۱۱۹). این بافت‌ها به دلیل فقر ساکنان و مالکان آن‌ها امکان نوسازی خودبه‌خودی را نداشته و نیز سرمایه‌گذاران انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری در آن را ندارند (نوحه‌سرا و

همکاران، ۱۴۰۱، ۲۷۳)، در نتیجه از پیامدهای این پدیده، شدت یافتن ضرب‌آهنگ تغییرات فضایی کالبدی شهرها که موجب متروکه شدن واحدهای مسکونی، از میان رفتن فعالیت‌ها و فرسودگی کالبدی، افت اجتماعی، کاهش سرزندگی و زوال اقتصادی می‌گردد و وقتی در بافت تاریخی و فرهنگی ورود پیدا می‌کند، ابعاد جدی‌تری به خود می‌گیرد چراکه روند فرسودگی این بافت، هویت تاریخی و فرهنگی شهر را به خطر می‌اندازد (بهرامی و همکاران، ۱۴۰۱، ۴۲۰). در مقابل باید اذعان داشت هم‌نشینی فرهنگ و فضاهای شهری به‌عنوان منابعی درونی و باارزش در جامعه، سبب مورد توجه قرار گرفتن راهبردهای مؤثر در مرمت و حفاظت شهری همچون رویداد و رویدادمداری در شهرها شده است (لطفی و همکاران، ۱۴۰۱، ۱۷۲). ریشه رویدادها به دوران قدیم تاریخ بشری می‌رسد. انسان‌شناسان اجتماعی و فرهنگی حجمی از مستندات رویدادهای مختلفی را که بر پایه وجود و توسعه یک جامعه بشری، از قبیل جشن‌ها، تشریفات مذهبی، مراسم و رژه هستند را در اختیار دارند (Foley, et al., 2012, 103). رویداد نشان‌دهنده فضاهای تعامل اجتماعی است. چنین فضاهایی مردم را با ایجاد حس همبستگی متعلق به یک‌خرده فرهنگ یا جامعه خاص پیوند می‌دهد، از این رو رویدادها به‌طور فعالانه در فرایند مکان‌سازی دخیل هستند (Greg, 2015, 553).

اصطلاح رویدادمدار برای اولین بار توسط ریچاردز و پالمر^۱ در کتابی به همین نام مطرح شد. باین حال برگزاری رویدادها فعالیتی جدید نیست، بلکه مطالعات تاریخی نشان می‌دهد که گرامی‌داشت موقعیت‌های خاص و سفر برای شرکت در یک فستیوال از گذشته‌های دور رواج داشته و با جنبه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، مذهبی و اقتصادی عجین شده است (Page & Connell, 2020, 210). رویکرد شهر رویدادمدار، از رویدادها در جهت پشتیبانی هدفمند و پایدار از برنامه‌های بلندمدت توسعه شهری و توسعه فضاهای عمومی باهدف نهایی ارتقای کیفیت زندگی برای همگان استفاده می‌کند (صالحی معوا، ۱۳۹۸، ۲۰)؛ بنابراین

¹ Richards and Palmer

منابع	توضیحات	نوع
(Holmes et al., 2015, 29)	- مشارکت و تعاملات مردمی - تنوع فعالیت و تنوع فضاها- اختلاط همگن از تمام گروه- ها و ذی‌نفعان	زیاد

۲-۲- تأثیرات رویداد بر فضا

رویداد بسته به موضوع و ماهیت، ظرفیت اثرگذاری در سطوح و زمینه‌های مختلفی را دارند، به‌طور کلی تأثیرات رویداد بر فضا در دو سطح زیاد و کم قابل بررسی است (Colombo, 2017, 564).

تأثیرات زیاد باعث تأثیر محسوس بر کالبد شهر می‌شود؛ اما تأثیرات کم علاوه بر تأثیرات زیاد بر شهر، تأثیرات ناملموس و کیفی بسیاری نیز دارد (جدول شماره ۲).

جدول ۲. تأثیرات رویداد بر فضا

منابع	توضیحات	نوع	تأثیر
(Gelders & Van Zuilen, 2013, 112)	- ساختمانی: به دنبال ابر رویداد ایجاد می‌شود. - سازمان: به دنبال ابر رویداد ایجاد می‌شود. - پروژه: قبل و یا بعد از رویداد ایجاد می‌شود	کمی و محسوس	زیاد
(Getz, 2017, 32)	- درک تصویر ذهنی مثبت (ذهنیت شخص برای بازدید دو یا چندباره فراهم می‌شود) - غرور شهروندان- تعلق خاطر - رضایت از زندگی - خلاقیت- حس اجتماع- مشارکت	ناملموس	کم
(Richards & Palmer, 2010, 4-7)	- تحرک و پویایی- سودآوری- افزایش تولید- افزایش گردشگر- درآمد- اشتغال- مالیات		

شهر در جهت تقویت رویدادمداری به ترکیبی از رویدادها نیاز دارد که دربرگیرنده مجموعه‌ای از رویدادهای متنوع، برای گروه‌های هدف مختلف باشد و در مکان‌های طراحی شده در اوقات مختلف سال، به‌منظور تحقق مجموعه مشخصی از اهداف پیش‌بینی شود. در نتیجه برای چنین شهری هدف صرفاً برگزاری رویداد نیست (Getz, 2017, 576).

۲-۱- رویدادمداری الگویی جهت ساماندهی بافت‌های فرسوده

رویدادمداری به طرز قابل توجهی تحت تأثیر عناصر ارزشمند و تاریخی است. وجود بناهای تاریخی و ایجاد عناصر نمادین یکی از راهبردهای کالبدی شهرهای رویدادمدار برای ساخت تصویری متمایز از شهر و برندسازی است تا بتوانند برای خود مزیت رقابتی نسبت به دیگر شهرهای ایجاد کنند. تحقیقات بر روی فضاهای شهری رویداد مدار نشان داده است که فضاهای تاریخی معمولاً انتخاب مناسبی برای برگزاری یک رویداد بوده‌اند (Richards & Palmer, 2010, 26). به‌طور کلی بافت‌های دارای عناصر تاریخی برای مردم جذاب‌اند و تمایز بیشتری برای حضور در فضا را ایجاد می‌کنند، از طرف دیگر به‌واسطه قدرتمند بودن حس هویت و حس تعلق و حس جمع شدن افراد کنار هم دیگری می‌شوند (صالحی معوا و همکاران، ۱۴۰۱، ۸۸).

بر همین اساس تأثیر مؤلفه‌های فضا بر رویداد را می‌توان به شرح ذیل دسته‌بندی کرد؛ (جدول شماره ۱).

جدول ۱. تأثیر مؤلفه‌های فضا بر رویداد

منابع	توضیحات	نوع
(Busa et al., 2010, 27)	- حمل‌ونقل، دسترسی آسان - امنیت- خدمات رفاهی - فضای سبز	کالبدی
(Richards & Palmer, 2010, 7-8)	- پیوستگی فضا، مکان پرفرفت‌وآمد	
(Getz, 2008, 423)	- دسترسی به فضای شهری سرزنده و پویا	ادراک
(Getz, 2008, 430)	- هویت فضا ایجاد گردد	

۳- روش تحقیق

تحقیق حاضر از نوع کاربردی و به لحاظ روش، توصیفی - تحلیلی است. تحقیق حاضر در جهت تحلیل آسیب‌های حاصل از بافت‌های فرسوده و اتخاذ شیوه مداخله و ساماندهی، از تکنیک FEMA (آژانس فدرال مدیریت شرایط اضطراری) بهره برده است. ارزیابی ریسک (Fema) یک روش منطقی برای تعیین اندازه کمی و کیفی خطرات و بررسی پیامدهای بالقوه ناشی از حوادث احتمالی بر روی افراد، مواد، تجهیزات و محیط است. در حقیقت از این طریق میزان کارآمدی روش‌های کنترلی موجود مشخص شده و داده‌های باارزشی برای تصمیم‌گیری در زمینه کاهش ریسک، خطرات، بهسازی سیستم‌های کنترلی و برنامه‌ریزی برای واکنش به آن‌ها فراهم می‌شود. ارزیابی ریسک، فرایندی است که نیازمند تجربه، تخصص و دقت بالا بوده و می‌بایست در قالب کار تیمی و با بهره‌گیری از توان کارشناسان انجام پذیرد (رسولی و همکاران، ۱۴۰۰، ۱۱۹). فرایند آن به شرح زیر است؛

۱- شناسایی حالات خرابی سیستم (در این مرحله به شناسایی حالات خرابی با استفاده از روش‌های طوفان فکری، دلفی و غیره پرداخته می‌شود) ۲- محاسبه عدد اولویت ریسک (میزان بحرانی بودن با محاسبه عدد اولویت که محدوده‌ای بین ۱ تا ۱۰۰۰ دارد تعیین می‌شود. عدد اولویت ریسک از حاصل ضرب سه فاکتور شدت اثر ریسک، احتمال وقوع و قابلیت کشف به دست می‌آید). ۳- کاهش حالات خرابی (اعضای تیم برای کاهش خرابی‌های شناخته شده تلاش و برنامه‌ریزی می‌کنند).

سپس جهت تحلیل و ارزیابی رویکرد ساماندهی بافت‌های فرسوده نواحی مورد مطالعه شهر سنندج از مدل‌های SOAR و ANSOFF بهره برده شده است. SOAR تحلیل نقاط قوت (Strengths)، فرصت‌ها (Opportunities)، خواسته‌ها و آرزوها (Aspirations) و نتایج مورد انتظار (Results) ابزاری استراتژیک است. این ابزار داده‌های مربوط به موقعیت فعلی سازمان را با ایده‌ها و رؤیاهایی که

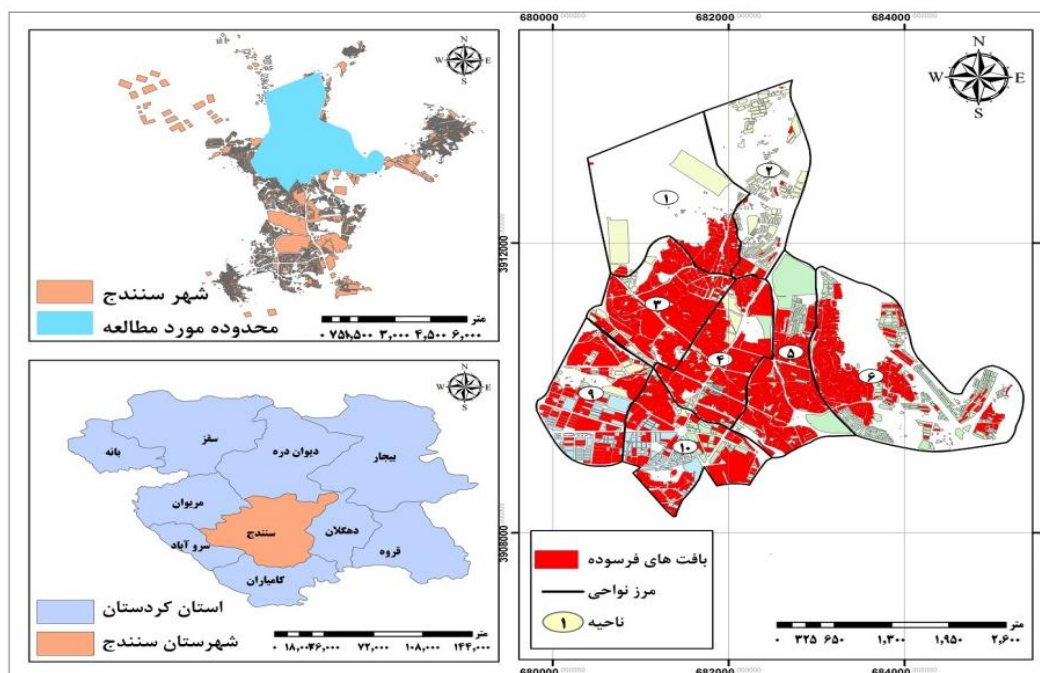
افراد برای آینده دارند، ادغام می‌کند تا بتوانید به چشم‌اندازی پرنرژدی دست پیدا کنید و به سمت آن پیش بروید (عزیزی و طالب‌پور، ۱۳۹۸، ۳۶). بعد از تعیین و تشخیص نتیجه مورد انتظار، برای تعیین راهبردهای دست‌یابی به آن نیز از ماتریس ANSOFF استفاده شده است. این ماتریس تکنیکی در علوم راهبردی است که چارچوبی برای شناسایی فرصت‌های رشد و ترقی مجموعه‌ها فراهم می‌آورد. این ماتریس به یک سازمان و یا مجموعه یاری می‌رساند تا به بررسی اجمالی در مورد رشد سازمان از طریق کالاها، محصولات و بازارهای موجود یا جدید بپردازد (لطفی و همکاران، ۱۴۰۱، ۱۷۸). لازم به توضیح است که برای انتخاب نمونه از روش خبره محور استفاده شده است و برای این منظور نیز ۲۰ نفر از ساکنین بافت‌های فرسوده که اشرافیت کاملی بر مباحث مطرح در بافت‌های فرسوده داشته‌اند، به روش هدفمند انتخاب شده‌اند. لازم به توضیح است که برای نمونه خبره محور بنابر یافته‌های محققان هیچ محدودیتی وجود ندارد (Baby, 2013, 220) و فرمول و حد مطلوب خاصی نیز برای آن تعیین نشده است (Melillo & Pecchia, 2016).
۳. در تحقیق‌های دیگر که بر پایه خبرگان انجام شده‌اند همچون روش AHP و ANP، بنابر نظر آقای ساعتی نمونه را می‌توان ۱۰ تا ۲۰ نفر انتخاب کرد (عندلیب و سلیمانی، ۱۳۹۶، ۴۷). همچنین برای اطمینان از روایی سنج، پرسش‌نامه برای ۵ تن از اساتید متخصص ارسال و پس از دریافت نظرات اصلاحی خبرگان، پرسش‌نامه تدوین شده است و جهت اطمینان از پایایی تحقیق به روش بازآزمایی ۱۰ فرم تکمیل شد که این فرم‌ها پس از ۱۰ روز به ۱۰ نفر متخصص ارائه شدند و در نهایت نتایج ارزیابی در دو فرم بررسی شدند، به طوری که ضریب آن ۰/۸۰ برآورد شده است (جدول شماره ۳).

بافت فرسوده شهر سنندج به صورت محدوده‌های متصل و یکپارچه در بخش شمال و مرکز شهر سنندج با مساحتی بالغ بر ۴۶۰/۱۲۲ هکتار، در نواحی ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۹ و ۱۰ واقع شده است. جمعیت این نواحی ۱۶۷۴۵۲ نفر می‌باشد و گسترش بافت فرسوده بیشتر در نواحی ۳، ۴ و ۵ بوده است که شامل: جورآباد، تپه شیخ محمدصادق، فیض‌آباد، چهارباغ، آغه‌زمان و محله بازار، عباس‌آباد، پیرمحمد، گلشن، تازه‌آباد، بعثت و قطارچیان می‌باشد. بافت‌های فرسوده به صورت پراکنده نیز در نواحی ۱، ۲، ۶، ۹ و ۱۰ قابل مشاهده است (شکل شماره ۱). از دلایل انتخاب این نواحی، وجود بافت‌های فرسوده و ناکارآمد در سطح نواحی؛ گسستگی اجتماعی، اقتصادی، زیست‌محیطی و وجود محله‌های دارای ساختار اجتماعی و کالبدی غیرمنسجم به‌ویژه در بخش‌های مرکزی شهر و همچنین شرایط و وضعیت کمی و کیفی نامناسب محدوده به‌منظور برخورداری و دسترسی شهروندان به خدمات و امکانات رفاهی و بسیاری از موارد دیگر، از جمله مسائلی هستند که موجب افزایش آسیب‌پذیری کالبدی، اقتصادی و اجتماعی محدوده شده و لزوم به‌کارگیری راهبردهای بازآفرینی را در سطح این نواحی مطرح ساخته است. بافت ارزشمند تاریخی نواحی مورد بررسی مرکز ایالتی در دوره‌های صفویه و قاجاریه بوده و با داشتن تمامی اجزای شهر ایرانی از جمله دارالحکومه، مسجد، بازار و محلات، تاریخی گنجینه ارزشمندی برای میراث فرهنگی ملموس و غیرملموس در دوره‌های تاریخی مذکور است و می‌تواند بستر گردشگری کاملی را برای جذب گردشگران خلاق فراهم کند.

جنسیت	فروانی	درصد
زن	۷	۳۵
مرد	۱۳	۶۵
تأهل	فروانی	درصد
مجرد	۶	۳۰
متاهل	۱۴	۷۰
مدرک تحصیلی	فروانی	درصد
کارشناسی	۸	۴۰
کارشناسی ارشد	۵	۲۵
دانشجوی دکترا	۴	۲۰
دکترا	۳	۱۵
رشته	فروانی	درصد
جغرافیا	۹	۴۵
شهرسازی	۷	۳۵
دانشگاهی	۴	۲۷
گروه سنی	فروانی	درصد
۳۰-۲۰	۷	۳۵
۴۰-۳۰	۹	۴۵
۵۰-۴۰	۴	۲۰

۳-۱- محدوده مورد مطالعه

شهر سنندج مرکز استان کردستان و در موقعیت جغرافیایی ۳۵ درجه و ۲۰ دقیقه عرض شمالی و ۴۷ درجه و ۱۸ دقیقه طول شرقی از نصف‌النهار گرینویچ و ۱۵ درجه طول غربی از نصف‌النهار تهران قرار دارد. شهر سنندج طبق سرشماری ۱۳۹۵ دارای جمعیتی نزدیک به ۴۱۲/۰۶۹ نفر می‌باشد (فنی و همکاران، ۱۳۹۸، ۱۰۰).

شکل ۱. بافت‌های فرسوده نواحی مورد مطالعه شهر سنندج

بافت‌های فرسوده نواحی مورد بررسی شده است تا ضمن شناسایی آسیب‌های حاصل از آن، سطح ریسک حاصل آن‌ها نیز شناسایی گردند تا متناسب با آن بهترین سیاست جهت ساماندهی مشخص گردد، بدین منظور نیز از مدل FMEA استفاده شده است. بررسی‌های صورت گرفته در قالب تکنیک FMEA نشان داده است که ۲۸ خطر در قالب ۹ اثر بالقوه متوجه نواحی مورد بررسی بوده‌اند که مقدار RPN همه آن‌ها بالای ۳۰۰ و بارز گزارش شده است.

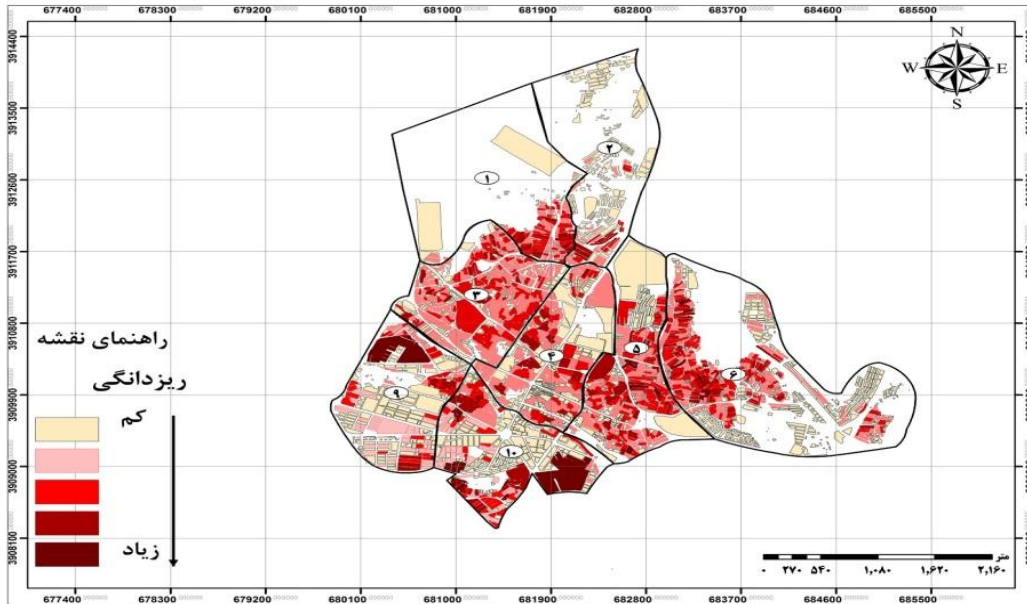
از نظر اثر بالقوه آسیب‌پذیری در برابر زلزله می‌توان گفت که شهر سنندج در کمربند زمین‌شناسی (لرزه زمین‌ساختی) اسفندقه مریوان و به‌طور تفصیل‌تر در زون سنندج-سیرجان قرار گرفته است؛ که با توجه به عبور دو گسل معروف زاگرس جوان و گسل مریوان - سیرجان در معرض زلزله‌های اطراف قرار دارد و بزرگی زلزله ناشی از فعالیت این گسل‌ها در اطراف سنندج به ۶/۱ تا ۶/۹ ریشتر خواهد رسید که با بررسی تاریخ وقوع زمین‌لرزه در منطقه، امکان وقوع زمین‌لرزه‌ای با این شدت در شهر سنندج وجود دارد که می‌تواند منجر به آسیب دیدن بخش زیادی از منازل مسکونی بافت‌های فرسوده واقع در نواحی مورد مطالعه شود و این امر لزوم بازآفرینی بافت‌های فرسوده به‌ویژه نواحی ۳، ۴ و ۵ را

۴- بحث و یافته‌های پژوهش

بافت‌های فرسوده شهری، مسائل و پیچیدگی‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی و شیوه خود را دارد. این محلات و بافت‌ها از یک‌سو دارای ریشه‌های سکونت‌ی ارزشمند با غنای فرهنگی، اجتماعی و معماری است و از طرف دیگر به جهت فرسودگی شدید، نبود دسترسی مناسب به خدمات شهری و بهداشتی، وجود مشکلات اجتماعی و امنیتی و آسیب‌پذیری در برابر زلزله، سیل و آتش‌سوزی و نیز عدم تطابق بازندگی امروز شهری و شهرسازی مدرن دارای مشکلات و متعاقباً آسیب‌های زیادی است (رضایی، ۱۴۰۱، ۲). در همین ارتباط بر اساس نظریه آسیب‌پذیری و ویژگی‌های آن‌ها در هر فضای شهری مقدار معینی از خطرپذیری وجود دارد (حاتمی نژاد و همکاران، ۱۳۹۶، ۱۶۴)؛ اما سطوح و دامنه آسیب‌پذیری و ایمنی در سطح شهر به‌طور یکنواخت توزیع نشده است؛ چراکه فضاهایی با عنوان آلودگی بی‌دفاع و آسیب‌پذیر، محل رخداد انواع خشونت‌ها، جرائم و حتی مخاطرات محیطی هستند که در محله دیگر هیچ‌گونه الگوی نامنی شهری و به تبع آن آسیب‌پذیری وجود ندارد یا آسیب‌پذیری آن کمتر رخ می‌دهد (امان‌پور و همکاران، ۱۳۹۵، ۱۳۶). در همین راستا در این بخش از تحقیق سعی بر بررسی آسیب‌پذیری

عباس آباد در ناحیه ۶، تازه آباد، بعثت در ناحیه ۹ و قطارچیان در ناحیه ۱۰ به علت وجود ریزدانی و مقاومت کم بنا دارای بیشترین آسیب پذیری می باشند.

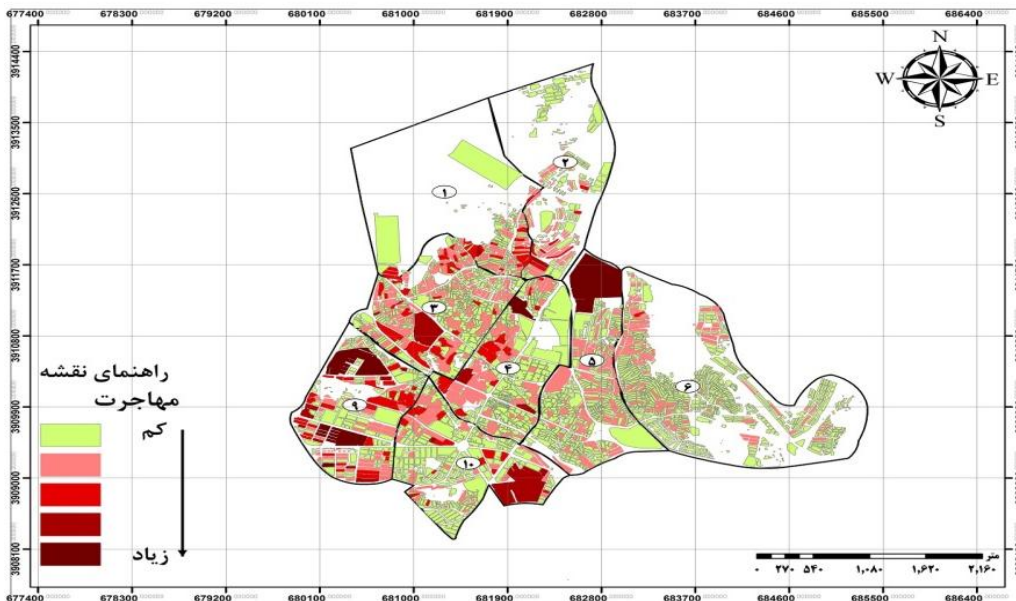
بیش از پیش مطرح ساخته است. همان طور که در (شکل شماره ۲) قابل مشاهده است. محلاتی همچون جورآباد، تپه شیخ محمدصادق واقع در ناحیه ۳، فیض آباد، چهارباغ، آغه- زمان و محله بازار در ناحیه ۴، پیرمحمد و گلشن در ناحیه ۵،

شکل ۲. نقشه ریزدانی نواحی مورد مطالعه شهر سنندج

ناحیه ۴، جورآباد در ناحیه ۳، قطارچیان و تازه آباد در ناحیه ۹ و ۱۰ مسکن خود را رها کرده و به محلات دیگر شهر بروند (شکل شماره ۳) و با افزایش تعداد مستأجرین به نسبت مالکین در این نواحی حس تعلق و امنیت در محدوده نیز کاهش یافته است.

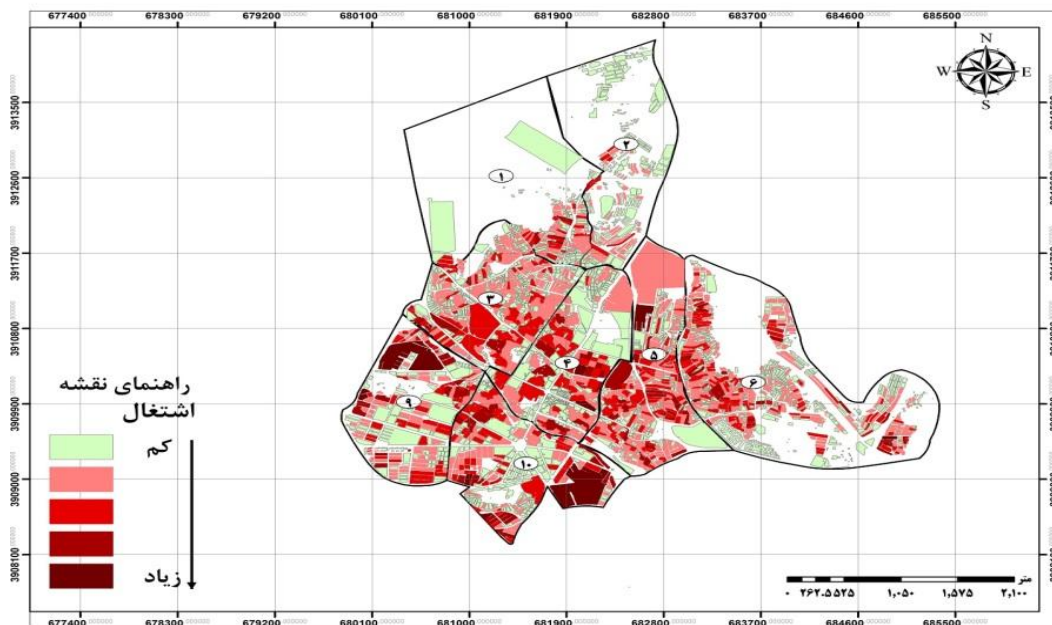
از نظر اثر بالقوه افزایش ناهنجاری اجتماعی می توان گفت که ایمنی و استحکام پایین سازه، عمر بالای بسیاری از واحدهای مسکونی، بافت پلکانی بعضی از منازل وجود معابر اصلی و فرعی و کوچه های بن بست منجر شده است تا بسیاری از ساکنان قدیمی بافت واقع در محله فیض آباد، آغه زمان در

شکل ۳. نقشه مهاجرت نواحی مورد مطالعه شهر سنندج

کالبدی می‌توان گفت که نواحی مورد مطالعه با کمبود فضاهای سبز و فضاهای تفریحی مواجه هستند. عدم توجه به مکان‌یابی مناسب خدمات در مراکز اصلی همچون مراکز درمانی و بیمارستان، مراکز آتش‌نشانی نیز از جمله مشکلات این نواحی می‌باشد. از نظر ناتوانی مالی-پولی نیز همان‌طور که در (شکل شماره ۴) قابل مشاهده است ناحیه ۳ و ۵، منابع درآمدی پایینی دارد و با افزایش میزان بیکاری به لحاظ اشتغال و درآمد ناپایدارتر است.

با توجه به اثر بالقوه افزایش آلودگی می‌توان اذعان داشت که افزایش صنایع کوچک مقیاس به‌ویژه در نواحی ۳ و ۴ منجر به افزایش آلودگی شده است و از نظر اثر بالقوه کاهش تعلق خاطر نیز می‌توان گفت در بافت‌های فرسوده به علت عدم برنامه‌ریزی منسجم توفیق چندانی در زمینه بازآفرینی بافت‌های فرسوده نشده است و همین امر منجر به کاهش کیفیت زندگی و مشارکت کم مردم در بافت‌های فرسوده و به‌ویژه قسمت مرکزی شهر شده است. از نظر تضاد

شکل ۴. نقشه اشتغال نواحی مورد مطالعه شهر سنندج

وزیری و عمارت مشیردیوان مربوط به دوره قاجار، عمارت احمدزاده و حمام قدیمی شیشه در ناحیه ۴، مقبره پیرمحمد یکی از جاذبه‌های مذهبی و به سبک سلجوقی در ناحیه ۵، عمارت خسروآباد (در سال ۱۲۲۳ هجری قمری ساخته شده است) در ناحیه ۹، عمارت غیاثی (دوره قاجاریه)، منزل شیخ سلیم، منزل جاسمی (دوره پهلوی)، مجموعه منزل هادی خان، منزل عطایی، منزل گله‌داری، منزل بابان، حمام پاشاخان (دوره صفویه)، حمام وکیل، منزل فاروقی، قرنی، ذوالفقاری، منزل آیت‌الله مردوخ، منزل نزاری، حمام آقاسی، مسجد طوبی خانم، مسجد وکیل السلطان و بازار قدیمی قطارچیان در ناحیه ۱۰ که همگی این بناها مربوط به دوره‌های صفویه، زندیه و قاجاریه و معاصر هستند. این نواحی خود بیانگر رویدادهای فرهنگی، مذهبی و تاریخی در گذر زمان بوده

به لحاظ اثر بالقوه ضعف مدیریتی؛ شاهد نظارت ضعیف بر مصالح به کاررفته و بناهای با قدمت زیاد در این نواحی، به‌ویژه نواحی ۳، ۴ و ۵ می‌باشیم که خود مانع سرمایه‌گذاری در این نواحی شده است. آمار بالای بی‌سوادی در این نواحی به‌ویژه نواحی ۳، ۵ و ۶، سیاست‌گذاری صرفاً کالبدی و نبود اطلاعات همه‌جانبه و جامع از توان‌ها و قابلیت‌های این نواحی، برنامه و سیاست‌گذاری‌ها را در این نواحی با مشکل روبرو ساخته است. نواحی مورد بررسی دربرگیرنده عناصر اصلی و استخوان‌بندی شهر سنندج در ادوار گذشته بوده است و عمده رویدادهای شهر سنندج نیز در این محدوده به وقوع پیوسته است. این نواحی به‌ویژه ناحیه ۴ با قدمت و ارزش تاریخی بالا، محل رویدادها زندگی ساکنین بومی و قدیمی بوده است. قرارگیری عمارت آصف

سیستم نواحی مورد مطالعه گردد، به طوری که بیشترین آسیب ممکن از ناحیه عدم درک صحیح رویداد به میزان ۵۰۴=RPN بوده است. بر همین اساس لازم و ضروری است بر پایه آسیب‌های حاصل از بافت‌های فرسوده اقدام به تبیین مؤلفه‌های اصلی ساماندهی نواحی شهر سنندج گردد. همچنان که در این تحقیق سعی بر بررسی ساماندهی بر پایه بارزترین آسیب (عدم درک رویداد) شده است (جدول ۴).

است که در صورت ارائه راهبردهای بازآفرینی رویدادمدار می‌تواند سرزندگی، پویایی و هویت فرهنگی اجتماعی ناب را برای این نواحی به همراه داشته باشد. با توجه به بررسی و تحلیل‌های انجام شده می‌توان گفت که در این میان عدم درک رویداد و ضعف در بهره‌برداری از آن‌ها باعث شده است که گنجینه تاریخی (بافت قدیمی و دارای آثار و رویدادها) به جای تبدیل شدن به عامل رونق و شکوفایی همچون گذشته، عاملی جهت آسیب‌پذیری و مختل شدن

جدول ۴. آسیب‌های حاصل از بافت‌های فرسوده در نواحی شهر سنندج

نوع ریسک	RPN	میزان کشف	احتمال وقوع	شدت اثر	اثر خطر بالقوه	خطر بالقوه	نوع آسیب
بارز	۳۷۸	۶	۹	۷	آسیب‌پذیری در برابر زلزله	مقاومت کم بناها	ناتوانی درآمدی
						افزایش ریزدانی بافت	
						افزایش هزینه‌های عمرانی	
بارز	۳۹۲	۷	۷	۸	- افزایش ناهنجاری اجتماعی - جایگزینی جمعیت با قشر	افزایش مهاجرت	ناتوانی درآمدی
						دسترسی ضعیف به حمل‌ونقل	
						تبدیل شدن به منطقه سکونت اقشار پایین اقتصادی	
بارز	۴۳۲	۶	۸	۹	افزایش آلودگی	استقرار صنایع در این منطقه	ناتوانی درآمدی
						سیستم فاضلاب ضعیف	
						شیوع آفات	
بارز	۳۸۴	۶	۸	۸	کاهش تعلق خاطر	کاهش کیفیت زندگی	ناتوانی درآمدی
						مشارکت کم مردم	
						مشکلات روحی-روانی	
بارز	۳۳۶	۶	۸	۷	تضاد کالبدی	افزایش فضای بی‌دفاع	ناتوانی درآمدی
						کاهش فضای سبز	
						ناسازگاری کاربری‌ها	
بارز	۳۳۶	۶	۸	۷	ناتوانی مالی-پولی ساکنان	منابع درآمدی پایین	ناتوانی درآمدی
						افزایش بیکاری	
						کاهش مالکیت بر زمین و مسکن	
بارز	۳۹۲	۷	۷	۸	ضعف مدیریتی	مسئولیت‌پذیری کم	ناتوانی درآمدی
						نظارت ضعیف بر مصالح به‌کاررفته و بناهای با قدمت	
						دافع سرمایه‌گذاری خصوصی و عمومی	
						ضعف اطلاعات موثق موجود در منطقه	
						آمار زیاد بی‌سوادی در منطقه	
سیاست‌گذاری صرفاً کالبدی							
بارز	۵۰۴	۸	۹	۷	درک ضعیف رویدادها	ناهماهنگی رویدادهای شهری با چشم‌انداز شهر	ناتوانی درآمدی
						کاهش پیشرفت رویدادهای دارای پتانسیل	
						کمبود نیروی انسانی ماهر در زمینه برگزاری رویدادها	
						بی‌توجهی از کیفیت برگزاری رویدادها و رضایت مخاطب	

نواحی موردبررسی به شرح زیر پیشنهاد شده است (جدول شماره ۵).

در نهایت بر اساس نظر کارشناسان، راهبردهایی جهت کاهش آسیب‌های حاصل از بافت‌های فرسوده در سطح

جدول ۵. پیشنهادهای ساماندهی بافت‌های فرسوده شهر سنندج

سطح ریسک	RPN	ریسک‌های بارز بافت‌های فرسوده	مهم‌ترین گزاره‌های ساماندهی
قابل قبول	۲۸۰	آسیب‌پذیری در برابر زلزله	- مدیریت یکپارچه شهری
قابل قبول	۲۹۴	افزایش ناهنجاری اجتماعی	- بهبود مشارکت مردمی
قابل قبول	۲۸۰	فضای بی‌دفاع	- بهبود تعلق خاطر
قابل قبول	۲۴۵	افزایش آلودگی	- ساماندهی معابر کم‌عرض و تجاری‌سازی
قابل قبول	۲۸۰	کاهش تعلق خاطر	- نظارت بر ساخت‌وساز و کنترل بناها
قابل قبول	۳۳۶	تضاد کالبدی	- جذاب سازی بناهای تاریخی و توسعه گردشگری
قابل قبول	۲۵۲	ناتوانی مالی- پولی ساکنان	- اشتغال و درآمد
قابل قبول	۲۸۰	ضعف مدیریتی	- تعقیب سیاست‌های رشد شهری
قابل قبول	۲۵۲	عملکرد ضعیف در قبال رویدادها	- سرمایه‌گذاری در محله
قابل قبول	۲۵۲		- بازآفرینی رویداد مدار نواحی مورد مطالعه

دربرگیرنده مجموعه‌ای از رویدادهای متنوع، برای گروه‌های هدف مختلف باشد و در مکان‌های طراحی شده در اوقات مختلف سال به منظور تحقق مجموعه مشخصی از اهداف پیش‌بینی شود. در همین ارتباط باید عنوان داشت که بنا بر تجارب جهانی، رویدادهای موفق معمولاً در ساختار شهری که دارای پیوستگی فضایی هستند، رخ داده‌اند. معمولاً فضاهایی که در ساختار و اسکلت اصلی شهری قرار می‌گیرند و مکان‌های پررفت‌وآمدی هستند پتانسیل‌های بالایی برای ایجاد رویدادمداری دارند. همچنین فضاهایی که بین دو فضای اصلی قرار می‌گیرند و خود مولد حرکت هستند، نقاط استراتژیک برای مکان رویدادها هستند. از نگاه آلفونزا^۱ تسهیلات فضایی به سهولت، آسودگی و رضایت اشخاص در بهره‌گیری از فضا کمک خواهد کرد؛ بنابراین باید خاطر نشان کرد که رویدادمداری به طرز قابل توجهی تحت تأثیر عناصر ارزشمند و تاریخی است. وجود بناهای تاریخی و ایجاد عناصر نمادین یکی از راهبردهای کالبدی شهرهای رویدادمدار بر ساخت تصویر متمایز از شهر و برندسازی است تا بتوانند برای خود مزیت رقابتی نسبت به دیگر شهرها ایجاد کنند (Richards & Palmer, 2010, 26)؛ بنابراین بایستی عنوان کرد که بافت‌های دارای عناصر تاریخی برای مردم

یافته‌های حاصل از پیشنهادهای مداخله در بافت‌های فرسوده جهت کاهش آسیب‌ها، بیانگر اثرگذاری زیاد گزاره‌ها می‌باشد، به طوری که سطح ریسک آسیب‌های حاصل از بافت فرسوده، به جز تضاد کالبدی می‌تواند کاهش یابد. در این میان عملکرد ضعیف در قبال رویدادها با تأثیرگیری از بازآفرینی رویداد مدار بیشترین کاهش ریسک تا سطح ۲۵۲ را نشان داده است؛ بنابراین توجه و اهتمام به بازآفرینی رویداد مدار می‌تواند نقش کلیدی در ساماندهی بافت‌های فرسوده نواحی موردبررسی داشته باشد.

در ادامه در اهمیت موضوع بازآفرینی رویدادمداری باید اذعان داشت که رویکرد رویدادمداری، از رویدادها در جهت پشتیبانی هدفمند و پایدار از برنامه‌های بلندمدت توسعه شهری و توسعه فضاهای عمومی باهدف نهایی ارتقای کیفیت زندگی برای همگان استفاده می‌کند. نکته‌ای که باید به آن توجه کرد این است که صرفاً برگزاری رویدادها به معنای ایجاد رویدادمداری نیست و نیازمند اتخاذ رویکرد جامع در مورد ارتباط شهر و رویدادها برای بهینه‌کردن منافع برنامه‌ریزی رویدادها به‌مثابه یک کل است (Richards & Wilson, 2006, 1220). هر شهر در جهت تقویت رویدادمداری، به ترکیبی از رویدادها نیاز دارد که

¹ Alphonse

گام اساسی به شرح ذیل است. گام اول: ذی‌نفعان و افرادی که در پیشرفت و توسعه جامعه نقش دارند شناسایی می‌شوند و از آن‌ها در طی جلساتی پرسش می‌گردد. گام دوم: شناسایی نقاط قوت داخلی و فرصت‌های بیرونی به‌منظور تبدیل آن‌ها به فراخواست‌های و نتایج است. گام سوم و چهارم: مجموع نقاط قوت، فرصت، فراخواست‌ها و نتایج موردبحث و بررسی قرار می‌گیرند (جدول شماره ۶). جدول ذیل اطلاعات مربوط به اجرای مدل SOAR را ارائه داده است (جدول شماره ۷).

جذاب‌اند و تمایل بیشتری برای حضور در فضا را ایجاد می‌کنند. عناصر تاریخی از یک طرف به‌واسطه کشش بصری و غنای حسی و از طرف دیگر به‌واسطه قدرتمند بودن حس هویت و حس تعلق خاطر باعث جمع شدن افراد کنار همدیگر می‌شوند. بر همین اساس در ادامه تحقیق سعی بر بررسی بازآفرینی به‌عنوان راهبرد قابل قبول ساماندهی بافت‌های فرسوده نواحی شهر سنندج با استفاده از مدل‌ها SOAR و ANSOFF شده است.

۴-۱- بازآفرینی بافت‌های تاریخی بر مبنای الگوی رویدادمحوری

برای تعیین مؤلفه‌های تأثیرگذار بر بازآفرینی رویدادمحور اقدام به اجرای مدل SOAR شده است. این مدل دارای چهار

جدول ۶. عوامل چهارگانه کلیدی مدل SOAR

بهبود فرصت‌های ممکن پیشروی ما چیست؟	بزرگ‌ترین دارایی‌ها و جنبه‌های مثبت ما چیست؟	تحقق استراتژیک
بهبودترین نتایج قابل اندازه‌گیری چیست؟	آینده مطلوب و آرمانی ما چیست؟	تصمیم استراتژیک

جدول ۷. تحلیل بازآفرینی بافت‌های تاریخی مبنی بر رویدادمحوری در چارچوب مدل SOAR

فرصت	قوت
<p>- تصویر ذهنی خاص نواحی که آن را برای بازدیدکنندگان خوشایند می‌کند- وجود مساجد و اماکن متبرکه- وجود هنرمندان بومی- الگوهای توزیع ارزش‌های معماری و هویت‌بخشی به‌صورت کانون پهنه، محور و سایر الگوهای فضایی- تمایل سرمایه‌گذاران ایرانی مقیم خارج از کشور در سرمایه‌گذاری در امور گردشگری نواحی مرکزی شهر- افزایش تقاضا برای گذران اوقات فراغت- گسترش فناوری ارتباطات و اطلاعات و دسترسی به دستاوردهای علمی، فنی، اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی- گرایش به پذیرش نقش مردم در فرایند برنامه‌ریزی و افزایش مشارکت‌جویی در بین مردم- ایجاد فرایندها و زمینه‌های جذب سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی- گرایش به تغییر ساختارهای درآمدی شهرداری به منابع پایدار- تلقی گردشگری به‌عنوان منبعی تجدید پذیر و پایان‌ناپذیر و دارای سهم قابل توجه در درآمد ناخالص داخلی شهر.</p>	<p>- وجود عناصر و پهنه‌های طبیعی و تاریخی در سطح نواحی- بهبود معابر و پیاده‌روهای موجود در سطح نواحی- بهبود استانداردهای ساخت‌وساز و کیفیت ابنیه- سازگار سازی کاربری‌های بافت‌های فرسوده و زدودن صنایع آلاینده به خارج از نواحی مربوطه- بهبود خدمات تفریحی - رفاهی در سطح بافت‌های فرسوده نواحی موردبررسی- پیوند نواحی با محدوده کوه‌ها در اطراف و مناظر زیبا- تعلق خاطر ساکنان به بافت‌های تاریخی- وجود آداب‌ورسوم مختص به خود و حفظ آن- وجود الگوهای معماری خاص- وجود عناصر اداری با ارزش تاریخی- خاطرات جمعی اهالی- وجود همبستگی و انسجام اجتماعی در میان ساکنان جهت افزایش مشارکت اجتماعی</p>
نتایج	فراخواست
<p>- بازآفرینی رویدادمحوری بافت‌های تاریخی مبتنی بر رقابت‌پذیری گردشگری</p>	<p>- بافت تاریخی نواحی مرکزی شهر به مکان پذیرش انواع رویدادهای آیینی و فرهنگی و به قطب جاذب اوقات فراغت، محرک حس یادگیری و آموزش و مقصد اکوتوریسم و گردشگری در مقیاس منطقه تبدیل شده است - اهتمام به این موضوع که بافت‌های تاریخی مرکز شهر نه تنها مانع فرسودگی و عقب‌گرد پیشرفت و توسعه شهر نمی‌گردند، بلکه می‌توانند با جذب و توسعه گردشگری عامل جهت شکوفایی شهر شوند - حفظ بطن تاریخی این نواحی منجر به حفظ آداب رسوم و فرهنگ شهر می‌شود- بافت تاریخی این نواحی با توجه به ریشه تاریخی و اجتماعی امکان دسترسی همه گروه‌های سنی، امکان انسجام‌بخشی فضایی و قابلیت پیاده‌سازی الگوهای محوری و پهنه‌ای طرح‌های فرادست را قابل تحقق نموده است.</p>

می‌توان به شیوه‌ای دیگری با کالبد مدرن آشتی داد. به طوری که نه تنها عاملی در جهت رکود سایر مناطق تلقی نشود، بلکه زمینه رشد سایر نواحی نیز می‌گردد. در همین چارچوب نتیجه‌ای که از توجه و اهتمام به آن حاصل شده است، بازآفرینی مبتنی بر رویداد جهت تبدیل شدن به مقصد گردشگری است. در جهت تحقق این مهم نیز سعی بر ارائه راهبردهایی در چارچوب مدل ANSOFF شده است (جدول شماره ۸).

یافته‌های حاصل از مدل SOAR نشان داده است که بخش مرکزی شهر سنندج با وجود آنکه نتوانسته مانند گذشته رونق اقتصادی خود را به دلیل فرسودگی کالبدی، کاهش خدمات رفاهی-تفریحی، شهرسازی مدرن و توسعه خیابان‌ها و پاساژها و رکود بازارچه‌ها، جایگزینی طبقاتی با قشر مهاجر و ضعیف اقتصادی در این بافت‌ها حفظ کند، اما حفظ میراث گذشتگان و تقویت آن‌ها توسط برخی از ساکنان و درک و اهمیت این موضوع توسط مسئولان که بافت‌های تاریخی را

جدول ۸. راهبردهای بازآفرینی رویدادمدار در چارچوب ماتریس ANSOFF

سیاست	راهبرد	بازآفرینی رویدادمحوری بافت‌های تاریخی مبتنی بر رقابت‌پذیری گردشگری
شیوه‌های متفاوت اطلاع‌رسانی رویداد (تلویزیون، روزنامه)، پیش‌فروش یا رزرو بلیت	راهبرد نفوذ	
مشارکت سازی گروه‌های مختلف در مدیریت نواحی موردبررسی (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۹ و ۱۰)		
شناسایی طیف مختلف گروه‌های شرکت‌کننده تا تنظیم برنامه‌ها و فضای شهری متناسب با آن‌ها		
شرایط و امکانات تردد وسیله نقلیه جهت دسترسی آسان به‌ویژه در محلاتی همچون جورآباد در ناحیه ۳، فیض‌آباد، در ناحیه ۴، پیرمحمد در ناحیه ۵، عباس‌آباد در ناحیه ۶، تازه‌آباد در ناحیه ۹ و قطارچیان در ناحیه ۱۰	راهبرد توسعه بازار	
ایجاد سمینارها - جشنواره‌هایی جهت معرفی جاذبه‌های تاریخی - فرهنگی نواحی به‌ویژه نواحی ۴، ۵، ۹ و ۱۰		
مشخص‌سازی وظایف نهادهای ذی‌صلاح و تأثیرگذار در فرایند مدیریت نواحی		
تجاری‌سازی معابر و بهبود کیفیت محصولات در سطح نواحی موردبررسی، به‌ویژه در ناحیه ۴ به‌عنوان قلب تپنده تجاری و اقتصادی شهر سنندج	راهبرد توسعه محصولات	
حمایت از رویدادهای فرهنگی - هنری نواحی مورد مطالعه با پتانسیل مناسب		
اعطای تسهیلات به ساکنان نواحی موردبررسی جهت تقویت بنیه اقتصادی		
اعطای بودجه جهت برگزاری رویدادها و جشنواره‌ها در سطح نواحی	راهبرد تنوع	
توسعه زیرساخت‌های مناسب جهت برگزاری مراسمات (پارکینگ‌ها، دسترسی راحت و آسان)		
بررسی و شناسایی رویدادهای جدید و دارای پتانسیل در سطح نواحی		
حمایت از حرفه‌های اصیل دارای پیشینه‌های تاریخی		
بهبود تعلق خاطر ساکنان به مکان جهت برگزاری رویدادهای جدید به‌ویژه محله فیض‌آباد، آغه زمان در ناحیه ۴، جورآباد در ناحیه ۳، قطارچیان و تازه‌آباد در ناحیه ۹ و ۱۰		
برگزاری رویدادها در فضاهای باز نواحی در مقابل فضاهای بسته		

۵- نتیجه‌گیری و پیشنهادات

امروزه بافت‌های فرسوده شهری از جمله مهم‌ترین معضلاتی هستند که گریبان‌گیر شهرها شده‌اند. این موضوع در حالی است که در گذشته از رونق بالایی برخوردار بوده‌اند، ولی امروزه دچار فرسودگی شده‌اند و از چرخه حیات شهر خارج شده‌اند؛ این در حالی است که این بافت‌ها از ظرفیت و قابلیت‌های نمان بسیاری برخوردارند که اگر به فعلیت برسند می‌توانند در فرایند توسعه شهر به‌عنوان نیروی محرک استفاده

شوند. بر همین اساس طی سال‌های متمادی برای برطرف سازی این معضلات، راهکارهای بسیاری پیشروی مسئولین شهری قرار گرفته است. در همین راستا نیز تحقیق حاضر سعی داشته است با بررسی آسیب‌های حاصل از بافت‌های فرسوده در نواحی مورد مطالعه شهر سنندج (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۹ و ۱۰) به راهبردهای کلیدی جهت ساماندهی این بافت‌ها در سطح این نواحی دست یابد. به طوری که نتایج حاصل از مدل ارزیابی ریسک FMEA برای شناسایی آسیب‌ها و سطح ریسک خطرات حاصل از بافت‌های فرسوده بر بافت نواحی

- ارتقا سطح دانش و آگاهی ساکنان نواحی به‌ویژه نواحی ۴، ۵، ۹ و ۱۰ در خصوص میزان ارزشمندی بافت‌های تاریخی و باززنده‌سازی مشاغل و صنایع محلی و بومی و معرفی پتانسیل‌های نواحی مربوطه و شناساندن آن به اقشار مختلف گردشگر؛ لازم است سمینارها، جشنواره‌های برگزار شوند، نهادهای ذی‌صلاح به‌طور مناسب و دقیق نقش و وظایف خود را بشناسند و از دوباره کاری و موازی کاری بین نهادهای جلوگیری شود و جهت برگزاری رویدادها در بافت‌های تاریخی نواحی اهتمام ورزیده شود.

- ایجاد کاربری‌های خدماتی همچون مراکز درمانی و آتش‌نشانی در سطح نواحی مرکزی شهر که متضمن تداوم حضور شهروندان خواهد بود.

- در اولویت قرار دادن برنامه‌های اقتصادی همچون افزایش سرمایه‌گذاری به‌ویژه در نواحی ۳ و ۵ و همچنین توانمندسازی اقتصادی ساکنین این نواحی و ایجاد فرصت‌های اشتغال.

۶- منابع

- اصغرزاده، مینا. (۱۳۹۴). نقش مدیریت شهری در بهسازی و نوسازی بافت فرسوده (مطالعه موردی: منطقه ۱۰ تهران) (پایان‌نامه کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری). دانشگاه پیام نور تهران، مرکز پیام نوری، ایران.

<https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/bcf6e5b8921b2efb28ee294d9cf9d41f>

- امان‌پور، سعید. محمدی ده چشمه، مصطفی و علیزاده، مهدی. (۱۳۹۵). ارزیابی آسیب‌پذیری زیرساخت‌های شهری کوه دشت با رویکرد پدافند غیرعامل. آمایش سرزمین، ۱۸(۱)، ۱۵۴-۱۳۳.

<https://doi.org/10.22059/jtjtc.2016.59145>

- بهرامی، فریبا. خادم‌الحسینی، احمد. صابری، حمید و مختاری ملک‌آبادی، رضا. (۱۴۰۱). سنجش تأثیر مؤلفه‌های بازآفرینی فرهنگ مینا بر توسعه پایدار گردشگری در بافت فرسوده تاریخی شهر اصفهان. جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای). ۱۲(۲)، ۴۳۳-۴۱۹.

موردبررسی نشانگر ۲۸ خطر در ۹ مؤلفه بوده است که متأسفانه سطح ریسک همه آن‌ها در سطح بارزی بوده است که لزوم مداخله جدی را می‌طلبد. در همین راستا بر اساس نظر کارشناسان حوزه مدیریت، برنامه‌ریزی شهری، ساماندهی و بازآفرینی شهری ۱۰ گزاره کلیدی جهت مداخله و ساماندهی این بافت‌ها در سطح این نواحی پیشنهاد شده‌اند که بازآفرینی رویداد مدار با توجه به سوابق تاریخی - فرهنگی - هنری - ادبی، کالبدی این نواحی به‌عنوان مهم‌ترین مؤلفه ساماندهی شناسایی شده است، به‌طوری که سطح ریسک را تا $RPN=252$ کاهش داده است. در همین ارتباط وجود رویدادهای تاریخی - هنری در این نواحی، به‌ویژه نواحی ۴، ۵، ۹ و ۱۰، الگوی معماری و خاطرات جمعی و تعلق خاطر را برای ساکنان ایجاد کرده است که خود زمینه مشارکت شهروندان جهت مداخله و مدیریت بافت‌های فرسوده را بیشتر خواهد کرد و الگوی ذهنی خاصی را برای بازدیدکنندگان ایجاد می‌کند و می‌تواند فرایندی برای جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی را مهیا سازد و زمینه گرایش به تغییر ساختارهای درآمدی شهرداری در دسترسی به منابع پایداری چون گردشگری شهری را تقویت می‌کند. بدین منظور با درک این مهم نهادهای مدیریت شهری چون شهرداری برای ساماندهی هرچه بیشتر بافت‌های فرسوده تاریخی و بهره‌برداری اقتصادی هرچه بیشتر از آن جهت شکوفایی مناطق فرسوده هم‌راستا با سایر نواحی می‌توانند اقدام به بازآفرینی رویدادمحوری بافت‌های تاریخی مبتنی بر رقابت‌پذیری گردشگری کنند. در همین راستا با توجه به مطالعات و یافته‌های تحقیق و با در نظر گرفتن خواسته‌های ساکنین نواحی موردبررسی، توجه به پیشنهادهای زیر ضروری می‌باشد؛

- ایجاد پارکینگ طبقاتی، تعریض معابر و ایجاد طرح پیاده راه تاریخی و فرهنگی در نواحی موردبررسی به‌ویژه محله قطارچیان در ناحیه ۹ و آغه زمان در ناحیه ۴ سندج به‌عنوان یکی از راهبردهای بازآفرینی شهری رویدادمدار و به‌منظور افزایش حس تعلق مکانی، افزایش دسترسی مناسب ساکنان و ایجاد فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بیشتر.

رویدادمداری مورد مطالعه محدوده تاریخی تهران - منطقه ۱۲ (پایان نامه کارشناسی ارشد طراحی شهری). دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

<https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/503f291e8fe84fd7f9450877648c7708>

• صالحی معوا، فاطمه. خاتمی، سید مهدی و رنجبر، احسان. (۱۴۰۱). تحلیل و مقایسه میزان رویدادمداری فضاهای عمومی شهری مورد مطالعه: منطقه ۱۲ شهر تهران. *باغ نظر*، ۱۹(۱۰۶)، ۸۵-۹۸

<https://doi.org/10.22034/bagh.2021.269717.4780>

• عزیزی، بهادر و طالب پور، مهدی. (۱۳۹۸). برنامه ریزی راهبردی توسعه فوتبال استان خراسان رضوی با استفاده از مدل استراتژیک SOAR. *مدیریت و رفتار سازمانی در ورزش*، ۱۸(۱)، ۲۷-۴۱

https://jmobs.stb.iau.ir/article_671434.html

• عنذلیب، محمد و سلیمانی، محمد. (۱۳۹۶). شناسایی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر شکل گیری احتکار با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP). *مطالعات اقتصاد اسلامی*، ۱۰(۱)، ۴۱-۵۸

<https://www.sid.ir/paper/220868/fa#downloadbottom>

• فنی، زهره. شریفی، بایزید. مصطفوی صاحب، سوران و حیدری، سیامک. (۱۳۹۸). مدل سازی و اولویت بندی عوامل کلیدی در دستیابی به شکوفایی شهری. *مطالعات عمران شهری*، ۳(۱۰)، ۹۳-۱۰۵

[http://utojournals.ir/new/downloads/3/magh\(2\).pdf](http://utojournals.ir/new/downloads/3/magh(2).pdf)

• کرم دوست، مریم. (۱۳۹۵). نقش مدیریت شهری در بازآفرینی بافت های فرسوده منطقه ۱۹ شهرداری کلان شهر تهران (پایان نامه ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری). دانشگاه پیام نور، مرکز شهری، ایران.

<https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/c7295a1c1d883e7ea952da58c26c2dc0>

<https://doi.org/10.22034/jgeoq.2022.301964.3269>

• جنگجو، سینا. حاجی پور، خلیل و لطفی، سهند. (۱۴۰۰). ارائه راهبردهای برنامه ریزی شهرهای رویدادمدار بر مبنای اصول ارتقای رقابت پذیری یک مقصد گردشگری (مطالعه موردی: شهر شیراز). *گردشگری و توسعه*، ۱۰(۳)، ۹۷-۱۱۵

<https://www.sid.ir/paper/1044854/fa>

• حاتمی نژاد، حسین. ابدالی، یعقوب و الله قلی پور، سارا. (۱۳۹۶). سنجش آسیب پذیری سازه های بافت فرسوده شهری در برابر مخاطرات، با رویکرد پدافند غیر عامل (مطالعه موردی: بافت فرسوده مرکزی کلان شهر اهواز). *اطلاعات جغرافیایی سپهر*، ۲(۱۰۴)، ۱۷۲-۱۵۹

<https://www.sid.ir/paper/253248/fa>

• رسولی، محمد. احدنژاد، محسن و حیدری، محمد تقی. (۱۴۰۰). تبیین بازآفرینی بافت های فرسوده شهری با روش تلفیقی FEMA و SMART PLS (موردشناسی: شهر زنجان). *جغرافیا و آمایش شهری منطقه ای*، ۱۱(۴۰)، ۱۰۹-۱۳۰

<https://doi.org/10.22111/gaij.2021.6512>

• رضایی، سمیرا. (۱۴۰۱). بررسی راهکارهای توانمندسازی بافت فرسوده شهری نمونه موردی منطقه ۹ تهران. *علوم زیست محیطی و دانش جغرافیا*، ۲(۲)، ۱-۲۰

<https://rimag.ricest.ac.ir/fa/Article/36632/FullText>

• زارع، محمد. صابری، حمید. اذانی، مهی و گندم کار، امیر. (۱۴۰۱). تحلیل میزان رویدادمداری شهر شیراز. *برنامه ریزی منطقه ای*، ۱۲(۴۵)، ۲۴۵-۲۶۰

<https://doi.org/10.30495/jzpm.2022.28342.3927>

• شفاعتی، آرزو. ولی زاده، رضا. رحیمی، اکبر و پناهی، علی. (۱۴۰۱). تحلیلی بر نقش توسعه هوشمند شهری در توسعه میان افزای مناطق فرسوده تبریز (نمونه پژوهش: منطقه ۸ تبریز). *جغرافیا و برنامه ریزی محیطی*، ۳۳(۱)، ۱۳۲-۱۱۳

<https://doi.org/10.22108/gep.2021.125940.1374>

• صالحی معوا، فاطمه. (۱۳۹۸). راهنمایی طراحی شهری در راستای ارتقای کیفیت محدوده های پیاده مدار با تأکید بر

- Baby, S. (2013). AHP Modeling for Multicriteria Decision-Making and to Optimise Strategies for Protecting Coastal Landscape Resources. *International Journal of Innovation, Management and Technolog*, 4(2), 218-227.
<http://www.ijimt.org/papers/395-M696.pdf>
- Busa, F., Min, Z., Jianzhong, W., Loscetales, V. G., Jian, C., & Bertone, T. (2010). MEGA-EVENTS AS CATALYSTS FOR URBAN TRANSFORMATION. In Sh. Zukang (Ed.), *Shanghai Manual: A Guide for Sustainable Urban Development in the 21st Century*, United Nation: Shanghai 2010 World Exposition Executive Committee.
<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/shanghaimanual.pdf>
- Colombo, A. (2017). Music festivals and eventfulness: Examining eventful cities by event genres and policy agendas. *Event Management*, 21(5), 563-573.
<https://doi.org/10.3727/152599517X15053272359022>
- Dean, K. & Trillo, C. (2019). Assessing sustainability in housing led urban regeneration: Insights from a housing association in Northern England. *Architecture_MPS*. 15(2), 1-18.
<https://doi.org/14324/111.444.amps.2019v15i2.001>
- Foley, M. & McGillivray, D. & McPherson, G. (2012). Policy pragmatism: Qatar and the global events circuit. *International journal of event and festival management*, 3(1), 101-115
<https://doi.org/10.1108/17582951211210960>
- Gelders, D. & Van Zuilen, B. (2013). City events: short and serial reproduction effects on the city's image. *Corporate Communications: An International Journal*, 18(1), 110-118.
<https://doi.org/10.1108/13563281311294155>
- Getz, D. (2008). Event tourism: Definition, evolution, and research. *Tourism Management*, 6(3), 403-428.
<https://doi.org/10.1016/j.tourman.2007.07.017>
- لطفی، سهند. شعله، مهسا. حاجی پور، خلیل. جنگجو، سینا و فلاح منشادی، افروز. (۱۴۰۱). بازآفرینی رویداد مدار در بازپیوند استخوان بندی شهرهای تاریخی (مورد پژوهی: ساختار هم‌پیوند شیراز تاریخی). *جغرافیا و توسعه فضای شهری*، ۱۹۳، (۳)، ۱۷۱-۱۹۳.
- ماندنی، اشرف. (۱۴۰۰). بررسی عوامل مؤثر بر تصویر ذهنی شهروندان از بافت فرسوده و راهکارهای بهبود آن (مطالعه موردی: بافت‌های فرسوده اطراف مسجد جامع قم). *علوم زیست‌محیطی و دانش جغرافیا*، ۲۱، (۲)، ۱۴۳-۱۲۶.
<https://doi.org/10.22067/jgusd.2022.47725.0>
- محمدصالحی، زینب. شیخی، حجت و رحیمون، علی. (۱۳۹۲). بهسازی کالبدی - محیطی بافت مرکزی شهر با رویکرد توسعه شهری (مطالعه موردی بافت مرکزی خرم‌آباد). *مطالعات شهری*، ۷، (۲)، ۷۳-۸۸.
<https://rimag.ricest.ac.ir/fa/Article/34409>
- نعمت‌الهی، مجید. انوری، محمودرضا و کریمیان بستانی، مریم. (۱۴۰۱). بررسی و تحلیل عوامل مؤثر بر ساماندهی بافت‌های فرسوده شهری (مورد مطالعه: شهر سراوان). *نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی*، ۱۴، (۲)، ۸۶-۷۱.
https://urbstudies.uok.ac.ir/article_5949.html
- نوحه‌سرا، مریم. ذاکریان، ملیحه. المدرسی، سید علی. خبازی، مصطفی و سرایی، محمدحسین. (۱۴۰۱). ارزیابی میزان آسیب‌پذیری بافت فرسوده در برابر مخاطره طبیعی زلزله با استفاده از روش ماشین بردار (نمونه موردی: حوزه ۲ شهر کرمان). *جغرافیای اجتماعی شهری*، ۹، (۱)، ۲۹۱-۲۷۱.
https://journals.iau.ir/article_696815.html
- نورائی، همایون و ستاری، نیکو. (۱۳۹۶). تحلیل میزان رویدادمنداری مناطق ۱۵ گانه کلان‌شهر اصفهان با تأکید بر زیرساخت‌های رویداد. *هنرهای زیبا- معماری و شهرسازی*، ۲۲، (۴)، ۴۵-۵۶.
- نوحه‌سرا، مریم. ذاکریان، ملیحه. المدرسی، سید علی. خبازی، مصطفی و سرایی، محمدحسین. (۱۴۰۱). ارزیابی میزان آسیب‌پذیری بافت فرسوده در برابر مخاطره طبیعی زلزله با استفاده از روش ماشین بردار (نمونه موردی: حوزه ۲ شهر کرمان). *جغرافیای اجتماعی شهری*، ۹، (۱)، ۲۹۱-۲۷۱.
<https://doi.org/10.22103/JUSG.2022.2071>
- نورائی، همایون و ستاری، نیکو. (۱۳۹۶). تحلیل میزان رویدادمنداری مناطق ۱۵ گانه کلان‌شهر اصفهان با تأکید بر زیرساخت‌های رویداد. *هنرهای زیبا- معماری و شهرسازی*، ۲۲، (۴)، ۴۵-۵۶.
<https://doi.org/10.22059/jfaup.2018.246536.671874>

- Revitalisation. *Journal of Financial Stability*, 1-39.
<http://dx.doi.org/10.4324/9780080940960>
- Richards, G. & Wilson, J. (2006). Developing Creativity in Tourist Experiences: A Solution to The Serial Reproduction of Culture. *Tourism Management*, 27(6), 1209-1223
<https://doi.org/10.1016/j.tourman.2005.06.002>
 - Smith, A. (2016). *Events in the city: Using public spaces as event venues*. Kidlington oxford: Routledge.
<https://westminsterresearch.westminster.ac.uk/item/9v27z/events-in-the-city-using-public-spaces-as-event-venues>
 - Thomson, G. & Newman, P. (2018). Urban fabrics and urban metabolism – from sustainable to regenerative, cities, *Resources, Conservation and Recycling*. (132), 218-229.
<https://doi.org/10.1016/j.resconrec.2017.01.010>
 - Yi, X. & Zhai, F. (2022). Events as a means to foster knowledge-driven urban development: Experience from the new district development in Nanjing, *Frontiers of Architectural Research*. 11, 815-829
<https://doi.org/10.1016/j.foar.2022.02.004>
 - Zakaria, J. & Ujang, N. (2015). Comfort of walking in the city center of Kuala Lumpur. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 170(27), 642-652.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.01.066>
 - Getz, D. (2017). Developing a framework for Sustainable Event Cities. *Event Management*, 21(5), 275-591.
<https://doi.org/10.3727/152599517X15053272359031>
 - Holmes, K. & Hughes, M. & Mair, J., Carlsen, J. (2015). *Events and sustainability*, Abingdon: Routledge.
<https://www.routledge.com/Events-and-Sustainability/Holmes-Hughes-Mair-Carlsen/p/book/9780415744508>
 - Liu, Y. (2016). Cultural Event and Urban Regeneration: Lessons from Liverpool as the 2008 European Capital of Culture. *European Review*, 24(1), 159-176
https://ideas.repec.org/a/cup/eurrev/v24y2016i01p159-176_00.html
 - Melillo, p., Pecchia, I. (2016). What is the appropriate sample size to run AHP in a survey-based research?. *International Symposium on the Analytic Hierarchy Process*, London: UK.
<https://doi.org/10.13033/ISAHP.Y2016.130>
 - Page, S., Connell, J. (Eds). (2020). *The Routledge Handbook of Events*, London: Routledge
<https://doi.org/10.4324/9780429280993>
 - Richards, G. (2015). Events in the network society: the role of pulsar and iterative events. *Event Management*, 19(4), 553-566.
<http://dx.doi.org/10.3727/152599515X14465748512849>
 - Richards, G., Palmer, R. (2010). Eventful Cities: Cultural Management and Urban

نحوه ارجاع به مقاله:

رسولی، محمد. حاجی زاده اناری، حسن. سعیدپور، شراره. هوشنگ، محمدمهدی. و قبادی، شادی. (۱۴۰۲). ارائه راهبردهای بازآفرینی رویدادمدار در بافت‌های فرسوده شهری (مطالعه موردی: بافت فرسوده شهر سنندج). توسعه پایدار شهری، ۴(۱۱)، ۵۱-۷۰.

DOI: 10.22034/USD.2023.706525

DOR: 20.1001.1.27170128.1402.4.11.4.9

URL: https://usjournal.daneshpajooan.ac.ir/article_706525.html

Authors retain the copyright and full publishing rights.

Published by Daneshpajooan Pishro Higher Education Institute. This article is an open access article licensed under the [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Received: 14/04/2023

Accepted: 15/07/2023

Presenting Event-Based Regeneration Strategies of Urban Decay Fabrics (Case Study: Sanandaj City)

Mohammad Rasoli^{1*}, Hassan Hajizadeh Anari², Sharara Saeedpour³, Mohammad Mehdi Hoshang⁴, Shadi Qobadi⁵

Abstract: Dilapidated urban fabrics are dilapidated areas in the urban space which involve complex social, economic and cultural issues. On the one hand, these areas have valuable residential roots with cultural-social or architectural richness. And on the other hand, due to severe wear and tear, lack of good and suitable services, accessibility and health have suffered extensive problems and damages; Therefore, while exploiting its historical-cultural values, the problems and issues in these contexts should be minimized. For this reason, the current research aims to recreate the urban decay fabrics of Sanandaj city and by emphasizing the event-oriented city model, it has tried to identify the strategies for the regeneration of the decay fabrics of the city areas. In this regard, since the current research was based on the opinion of experts, the research sample is 20 people who live in decay fabrics and were selected in a purposeful way (snowball), and for data analysis from the FME model: to identify specific damages from decay fabrics and to identify the organization solution, from the SOAR model to identify strengths-opportunity-demands and the result of the identified solution, and from ANSOFF to determine strategies Regeneration has been used in the urban decay fabrics. The research results have shown that despite the long history of Sanandaj city, 28 damages have been identified in the investigated areas (1, 2, 3, 4, 5, 6, 9 and 10). It has been identified that their RPN value was more than 300 and was at an obvious risk level, according to experts, the event-oriented recreation of historical textures based on the competitiveness of tourism has been chosen as a key solution to organize the urban decay fabrics of the studied areas. Finally, some strategies have been suggested.

Keywords: Urban Regeneration, Event-based, Urban Decay Fabrics, Sanandaj

^{1*} PhD in Geography and Urban Planning, Department of Geography, Mecca Martyrs Higher Education Center, Farhangian University of Tehran, Tehran, Iran; Corresponding Author: [Email: M626644@gmail.com](mailto:M626644@gmail.com)

² Assistant Professor, Department of Islamic Education and Training, Mecca Martyrs Higher Education Center, Farhangian University of Tehran, Tehran, Iran.

³ Ph.D. student, Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Planning and Environmental Sciences, Tabriz University, Tabriz, Iran.

⁴ Master student, Department of Rural Geography, Faculty of Humanities, Hakim Sabzevari University, Sabzevar, Iran.

⁵ PhD student, Department of of Geography and Rural Planning, Faculty of Social Sciences, Zanjan University, Zanjan, Iran.